

AFIRMAREA LIBERTĂȚII ȘI EDUCAȚIA CREȘTINĂ ÎN ERA DIGITALIZĂRII PRIN RECURS LA LIRICA DE INSPIRAȚIE BIBLICĂ A LUI PETRE DULFU

Conf.univ.dr. Adela DRĂUCEAN

Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

adeladraucean@gmail.com

ABSTRACT: *Affirmation of Freedom and Christian Education in the Era of Digitalization by Resorting to Petre Dulfu’s Biblically Inspired Lyric*

This article aims to highlight the importance of bringing to light the old texts of some writers, trying to educate readers through digital means and marking the perennial of these teachings. One of the most writers of the late nineteenth and early twentieth centuries was Petre Dulfu, a pedagogue influenced by the educational framework given by Spiru Haret’s reform, who wanted to make known not only the folkloric vein, but also the scriptural one so that people know the word of God. The affirmation of the author’s freedom can also be seen in the volume *Jesus the Saviour*, in which he resorts to transforming the text of the New Testament into verse. Although the texts of the writer born in Tohat have been forgotten, we have the duty to make them known through modern means so that these creations speak and transmit teachings to those of today.

Keywords: *Petre Dulfu, Gospels, lyrics, rewriting, digitization, Christian education*

Talentul poetic a lui Petre Dulfu s-a materializat prin creațiile de tinerețe publicate în revistele din Transilvania, ca: „Gutinel”, „Familia”, „Cărțile săteanului”, „Șezătoarea”, „Amicul familiei”. Dându-și seama de importanța înțelepciunii populare și de rolul moralizator al textelor făcute de oamenii din popor, se va îngriji să imprime creațiilor sale acest lucru. Scrisul este completat și de activitatea didactică. Prins în plină reformă a învățământului va încerca să întipărească demersului didactic un rol educațional bazat

pe valorile moral-creștine¹ și ideile sămănătoriste, care aduceau în atenție satul ca matrice de păstrare a spiritualității și a tradițiilor românești. Așa se face că pedagogul Petre Dulfu va scoate numeroase manuale care respectă acest deziderat, alăturându-se „celor ce cred pe bună dreptate că religia este baza moralității”².

Și-a dat seama că educarea societății se poate face prin tot ceea ce scrie.³ Mutat la București, va da la lumină *Isprăvile lui Păcală* unde satirizează toate moravurile negative din societate într-un ton hazliu. În același ton va fi scrisă și *Legendă a țiganilor*. Înțelepciunea popoului este surprinsă, transmisă și prin volumele: *Foloasele învățaturii*, *Snoave*, *Cântece și povești*, *Gruia lui Novac*, *Povestea lui Făt-Frumos*, *Faptă și răsplată*, *Ion Săracul*, *Odinioană*, *Păcală argat*, *Zâna Florilor*. Folosind un limbaj simplu fără multe broderii stilistice va câștiga popularitate printre cititori. „Petre Dulfu s-a bucurat de o mare popularitate în timpul vieții, chiar dacă unii critici nu i-au apreciat îndeajuns valoarea literară, dar a primit și referințe favorabile din partea unor oameni de seamă”⁴. Cel care l-a remarcat a fost Vasile Alecsandri, care face următoarea mărturisire: „Astfel din primele poezii m-am convins că Petre Dulfu posedă în suflet scânteia sacră și sub condei o limbă armonioasă pe care știe s-o mlădie după cerințele ritmului. Talent există: el e un dar al naturii și e merit a se dezvolta cu timpul pentru a crea opere frumoase ce vor înavuți literatura noastră. Trebuie dar a fi încurajat și susținut pe calea în care a intrat, cale bună și roditoare căci fiecare plantă în pământul ei prosperă”⁵. Iar fostul său director, P. Gârboviceanu, referindu-se la intenția scrierilor sale, zicea: „Iar prin versificarea de subiecte populare și religioase urmărea unificarea su-

---

1 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Current Values of Education and Culture”, în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.

2 Delia Florea, „Poezia de inspirație religioasă a lui Petre Dulfu”, în *Buletin semestrial, BIBLIOTHECA SEPTENTRIONALIS*, an XIII, nr. 1 (26), 2006, p. 20.

3 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Valences of Education”, în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.

4 Mircea Daroși, „Petre Dulfu – un poet mereu actual”, în *Revista Luceafărul*, Anul XIII, Nr.3 (147), Martie 2021, <https://luceafarul.net/165-de-ani-petre-dulfu-un-poet-mereu-actual>

5 <https://www.scribd.com/book/503600898/Ispravile-lui-Pacala>

fletului românesc și a graiului, așa cum o doreau și bătrânii scriitori bisericești și cronicarii”⁶.

Acest dascăl al poporului, învățat de mic copil de către mamă și de către bunicul preot să aibă frică de Dumnezeu, va izbuti prin același limbaj simplu să popularizeze învățătura Scriurii prin rescrierea ei în versuri, cunoscute în două volume: *Dumnezeu și oamenii și Iisus Mântuitorul*. Cel din urmă op, apărut în 1921, servește drept suport pentru prezentul studiu.

Petre Dulfu, cunoscut mai ales prin textele versificate despre isprăvile făcute de eroul snoavei populare românești – Păcală, se apleacă și asupra Evangheliilor pe care le pune în stihuri. Înzestrat cu un talent deosebit, reușește să creioneze viața Mântuitorului Iisus Hristos în versuri, păstrând mesajul și firul epic biblic. Până și *Prefața* volumului *Iisus Mântuitorul* este o succintă prezentare versificată a CELUI căruia îi este dedicată cartea: „El e Mila ne-ntrecută/ Ce chiar pe dușmani ajută;/ El e Dragostea curată/ Ce-nfrățește lumea toată.// Unde-n inimi El domnește,/ Floarea binelui sfânt crește./ Unde El în inimi nu-i,/ Cresc doar spinii răului”.

Finețea de a surprinde manifestările semenilor l-a condus pe Petre Dulfu la ideea că versificările ușurează memorizarea față de textul în proză. Și, să fie și mai ușor procesul de memorare sau mai bine spus de înțelegere a textelor biblice, a recurs la versul cu o măsură de 7-8 silabe cu puține podoabe stilistice. De exemplu, poezia liminară a volumului, *Îngerul Domnului*, ce amintește de episodul biblic când îngerul Gavril îi vestește bătrânului Zaharia că va avea un urmaș ales, are un limbaj simplu, în care este inserat un antrenant și viu dialog cu puține figuri de stil, doar două epitete („preot sfânt,/ Bun și drept”, „vestitorul sfânt”) și două inversiuni („vechi pământ”, „bătrânul Zaharie”), dându-i textului un caracter oral, simplu, direct și limpede: „Iară vestitorul sfânt/ Glăsui: – Gavil eu sunt/ Astea, de la Cel de sus,/ Zahario, ți le-am spus!/ Și fiindcă n-ai crezut,/ Rămânea-vei de azi mut;/ Vorbă n-ai să poți grăi,/ Până nu s-or împlini/ (Ziua când va fi sosit)/ Cele ce ți-am prevestit!”.

În aceeași manieră este alcătuit întreg volumul, fără să știrbească ceva din învățătura hristologică, soteriologică, eshatologică. Viața Mântuitorului pe pământ este surprinsă de la Buna Vestire „Îngerul i-a zis: – Marie,/ N-avea teamă. Pace ție!/ Har la Cel din cer aflași./ Naște-vei un copilăș./

---

6 P. Gârboviceanu apud <https://dosaresecrete.ro/petre-dulfu-si-personajele-copilariei-pacala-tandala-si-gruie-al-lui-novac/>

Fiu al Domnului va fi,/ Și Iisus îl vei numi./ Sfânta lui împărăție/ Nesfârșită o să fie.” la Nașterea Sa, „Lângă Vitileem, afară,/ Într-un staul vechi intrară./ Acolo Maria, jos,/ Naște pe Iisus Hristos.” (*Nașterea lui Iisus*), până la Înălțarea Sa, „Apoi mâinile-a-nălțat/ Și i-a binecuvântat.../ Și deodată un nor coboară,/ Pe Iisus îl înfășoară,/ Iar cu norul ce-l umbri,/ El spre ceruri se sui...” (*Înălțarea la cer a lui Iisus*).

Fiul lui Dumnezeu ne este prezentat ca fiind modelul suprem de sacrificiu pentru noi oamenii, prin jertfa și toate patimile Sale. În creația *În Grădina Ghetsimani*, în mod gradual poetul surprinde stările prin care trece Iisus omul înainte de momentul crucificării. Începutul poeziei redă cadrul natural în care se va retrace pentru rugăciune, un spațiu prielnic pentru meditație, în afara vacarmului urban, muntele: „După cină-a mers Iisus/ Din oraș spre munte-n sus;/ Și-ntr-un loc închis, numit/ Ghetsimani, s-a oprit”. Se știe că acest indice spațial este punctul de întâlnire dintre pământ și cer, limită în urcușul omului sau „fiind înalt, vertical, apropiat de cer, muntele se înscrie în simbolismul transcendenței”⁷. Recursul Fiului la rugăciune este modul de a primi ajutor divin pentru depășirea celor mai grele momente. În același timp, rugăciunea arată și frumusețea smereniei Fiului, aflat într-un moment de criză, față de Dumnezeu Tatăl: „- Tată, de vei fi putând,/ Depărtează-acest pahar/ De la mine. Prea-i amar!/ Însă fie, totuși, nu/ Cum voi eu, ci cum vrei Tu!”. Și din aceste stihuri putem observa fidelitatea poetului în redarea versetelor din Matei 26: 39: „a căzut cu fața la pământ și s-a rugat, zicând: «**Tată, dacă este cu putință, depărtează de la Mine paharul acesta! Totuși nu cum voiesc Eu, ci cum voiești Tu**»”. „Paharul” se referă la toate suferințele la care va fi supus: vinderea de către Iuda, „- Pe acela căruia/ Un sărut eu îi voi da/ Puneți mâna. E Iisus!”, prinderea Lui și părăsirea de către ucenici „Slugile iudeilor/ L-au legat pe-nvățător./ Ucenicii, când văzură,/ Toți fugit-au cum putură” (*Prinderea lui Iisus*), batjocora, umilința, disprețul, scuipatul, cununa de spini, „Și venit-au fără număr/ Oameni, umăr lângă umăr./ Cu o haină de-mpărat,/ Roșie, l-au îmbrăcat,/ L-au încoronat cu spini,/ Trestie i-au pus în mâini./ La picioare-i s-așterneau,/ Se-nchinau lui și ziceau:/ – Bucură-te, luminate,/ Preamăritule-mpărate!/ Apoi prinseră-a-l scuipa,/ A-l lovi cu trestia,/ Și cu palmele-l bătrură/ Peste cap și peste gură” (*Întărirea osândeii lui Iisus*),

7 Jean Chevalier; Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, vol. 2 E-O, București, Editura Artemis, 1993, p. 321.

culminând cu răstignirea „Crucea singur și-o ducea,/ Dar sub greul ei cădea./.../ Slujitori la el veniră/ Și pe cruce-l țintuiră” (*Răstignirea*). Cu toate acestea, Hristos prin jertfa Sa pe cruce și prin Înviere redă omenirii mântuirea, iertarea, vindecarea, eliberarea de sub jugul păcatului și nu în ultimul rând viața veșnică.

Prin jertfa Sa, Iisus Hristos dovedește marea iubire pe care o are față de făptura omenească. În versificările făcute de Petre Dulfu este surprisă Iubirea Mântuitorului manifestată și prin minunile pe care le face, care au drept scop restaurarea creației. Fie că vorbim de înmulțirea pânilor sau a vinului, de vindecarea ori învierea unei persoane, fie de scoterea duhurilor necurate din oameni, Mântuitorul redă frumusețea și chipul omului dinaintea de căderea în păcat a protopărinților. Pe perioada celor trei ani de activitate publică, Mântuitorul a săvârșit minuni dând dovadă de puterea Lui dumnezeiască. Precum Evanghelistului Matei, care spune: „a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în sinagogile lor și propovăduind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința întru popor. Și s-a dus vestea despre El în toată Siria, și aduceau la El pe toți cei aflați în suferință și cuprinși de multe feluri de boli și de chinuri, pe demonizați, pe lunatici, pe slăbănogi, și El îi vindeca. Și mulțimi numeroase mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea și de dincolo de Iordan” (Matei 4, 23-25) și stihuitorul român subsumează activitatea Mântuitorului în majoritatea creațiile dedicate unei minuni „Și despre Iisus cel sfânt/ Merse, pe aripi de vânt,/ Se lăți din ziua-aceea/ Vestea-n toată Galileea” (*Vindecarea unui îndrăcit*) sau „Străbătu, din ziua-aceea,/ Domnul, toată Galileea,/ Sate și cetăți la rând/ Învățând și vindecând” (*Vindecarea soacrei lui Petru*).

Petre Dulfu a reușit să versifice dintre minunile lui Iisus Hristos unele ce au redat sănătatea trupeză și sufletească unor oameni, precum au fost vindecarea unui slăbănog, a soacrei lui Petru ori a orbului din naștere: „Din pământ luat de jos,/ Tină-apoi făcu Hristos;/ Unse ochii lui cu ea:/ – Mergi, te spală! zisu-i-a./ El se duse. Și curând/ Înapoi veni văzând” (*Vindecarea unui orb din naștere*). Sunt versificate și minunile de alungare a demonilor „-Taci! Iisus l-a dojenit,/ Și să ieși din om afară!/ Diavolul, amarnic zbiară/ Și pe om l-aruncă jos,/ Scuturându-l mânios./ A ieșit apoi din el/ Fără a-l vătăma defel” (*Vindecarea unui îndrăcit*) sau de vindecare a celor chinuți de duhuri necurate „- Duh mut, piei în munți pustii!/ La băiat să nu mai vii!/ Duhul rău a scuturat/ Cu putere pe băiat/ Și dintr-în-

sul a ieșit,/ Jos lăsându-l tăvălit./ Mort acum el părea,/ ar Iisus de mână-l ia,/ Tatălui său i l-a dat,/ Din acel ceas, vindecată" (*Vindecarea unui lunatic*). Astfel de minuni fac dovada puterii dumnezeiești prin intermediul căruia a lucrat Fiul lui Dumnezeu Cel întrupat, din iubire pentru ceea ce înseamnă viața și din compasiune față de suferința omenească. Sunt versificate: minunea transformării apei în vin la nunta din Cana Galileii, - Puneți, porunci Iisus,/ Apă-n vase, până sus./.../ – Scoateți, duceți nunului,/ Zise Fiul Domnului" (*Nunta din Cana*), înmulțirea peștilor și a pâinii, - Tot ce-avem la noi acuma/ E... cinci pâini... și doi pești numa!/ Semn Iisus făcu lor: – Bine/ Aduceți-le la mine;/.../ Iar Învățătoru-n mâini/ Ridicând și pești și pâini,/ Sus privirea și-o-nălță/ Și le binecuvântă" (*Înmulțirea pâinilor*). Nu în ultimul rând, Petre Dulfu versifică și minunile învierii unor persoane: a fiului văduvei din Nain „Și, ducându-se la pat,/ S-a atins de mort Iisus:/ – Tănărul, scoală-n sus!/ Mortu-n sus atunci sări/ Și-ncepu a glăsui”; a fiicei lui Iair „Iar Iisus a cuvântat:/ – Fiica mea, de lunga-ți boală/ Te scapă credința. Scoală,/ Mergi la cuibul tău voioasă!/ Fii de-acuma sănătoasă!” și a lui Lazăr, fratele Martei și al Mariei, prietenul Său: „- Sfinte Tată, s-a rugat,/ Pururea m-ai ascultat.../ Și-astă dată să m-ascuți!/ Iacă, pentru-aceștia mulți/ Azi te rog s-arați că eu/ Sunt aici trimisul Tău!/ După-această cuvântare/ A strigat cu glasul tare:/ – Lazăre! afară vină!/ Și el iese la lumină” (*Învierea lui Lazăr*).

Toate aceste minuni arată cine anume este Iisus Hristos, care este planul Său de mântuire a lumii, legătura Lui cu Tatăl, lucruri ce depășesc puterea de judecată a omului. La aceste minuni e important mesajul pe care Mântuitorul încearcă să-l aducă ființei umane, după cum spune un teolog: „sunt gesturi care semnalizează, gesturi prin care Dumnezeu îi atenționează pe ai Săi. Extraordinarul ca atare contează prea puțin, contează în primul rând sensul acestor gesturi liberatoare. Minunea nu semnifică nimic în sine și nu prezintă interes decât dacă este considerată ca urmă a unei realități mai profunde și superioare”⁸.

În activitatea Sa pământească, Iisus Hristos deseori își propovăduia învățătura prin mici istorioare sau pilde pentru a se face mai ușor înțeles, pentru a spune într-un limbaj accesibil și simplu lucruri profunde despre Împărăția lui Dumnezeu, despre Dumnezeu Tatăl, viața veșnică etc. Pilda sau parabola este o analogie, o comparare, o vorbire cu sens figurat prin

8 Charles Perrot, *Jésus*, Paris, Ed. PUF, 1998, p. 65.

care se dorește redarea materială a unei învățături sau idei, în scop didactic sau moralizator. În același timp, aceste istorisiri facilitau memorarea învățăturii. Când rostește poate pentru prima dată o pildă, cea a sămănătorului (Matei 13, 3-23; Marcu 4, 3-20; Luca 8, 5-15), Domnul Hristos face și interpretarea ei pentru a-i face pe Sfinții Apostoli și mulțimea adunată să înțeleagă mesajul cuvintelor, să priceapă drumul de urmat pentru a ajunge la Împărăția lui Dumnezeu. Același lucru este redat și în versificația lui Petre Dulfu: „Domnu-i lămurește: – Iată/ Pilda spusă ce arată:/ Boabele-aruncate sunt/ Al lui Dumnezeu cuvânt./ Drumul, dragi învățăcei,/ Închipuie pe acei/ Cari aud cuvântul meu;/ Însă vine duhul rău/ Și din inima lor/ Ia cuvântu-nălțător,/ Nu cumva, prin pocăire,/ Ei să afle mântuire” (*Pilda sămănătorului*). Poetul păstrează până și vorbele Mântuitorului consemnate de către evangheliști „Cel ce are urechi de auzit să audă”, sub forma „Cei ce au urechi, s-auză!”, afirmație care se referă la faptul că aceste cuvinte nu trebuie să rămână doar la nivel auditiv, ci să treacă la nivel aplicativ. Finalul textului lui Petre Dulfu păstrează încă o învățătură regăsită în Evangheliile aceia a celor care Îl văd pe El și Îi ascultă învățătura: „Iar pământul roditor/ Sunt acei ce-n viața lor/ Înțeleg deplin cuvântul/ Cel trimis de Domnu-Sfântul;/ Și primindu-l spre păstrare,/ Roadă fac cu-mbelșugare”. Cu alte cuvinte, sămânța căzută pe pământul roditor reprezintă pe cei buni și cu inimă curată, unde pocăința și-a făcut lucrarea de curățire de păcate și a trezit dorul după Dumnezeu și după harul Său mântuitor. Astfel de oameni sunt capabili să primească cuvântul lui Dumnezeu, să-l păstreze, dar mai ales să-l facă roditor.

Petre Dulfu versifică și *Pilda neghinei*, unde din nou păstrează precum în Matei 13, 24-43 învățătura despre Împărăția lui Dumnezeu, dar și explicarea parabolei de către Domnul Iisus Hristos: „Dândul deslășiri le-a dat:/ – Cela care-a semănat/ Grâu ales pe-ogorul lui/ Este Fiul omului./ Și ogoru-i ăst pământ,/ Iară grâul... cei buni sunt./ Prin neghina semănată,/ Fiii celui rău se-arată;/ Prin al ei sămănător,/ Diavolul iscoditor./ Secerișul grâului/ E sfârșitul veacului./ Și secerătorii sunt/ Îngerii din cerul sfânt”. Împărăția lui Dumnezeu începe pe pământ, deoarece cel care-l are pe Dumnezeu în viața aceasta, va fi cu El și în veșnicie. Iar cei care încalcă poruncile Domnului, păcătoșii trăiesc pe pământ ca în iad, iar după mutarea lor pământească vor fi sortiți iadului: „Îngerii vor aduna/ La un loc pe toți cei răi/ Și-i vor arunca-n văpăi./ Acolo va fi jelire/ Și a dinților scrâșnire./ Dreptii, câți se vor găsi,/ Duși la Tatăl

Sfânt vor fi./ Ca și soarele curat,/ Străluci-vor ne-ncetat,/ Sus, feriiți de orice trudă...”

Opul include și alte pilde ale Mântuitorului, ce conțin învățături pe care oamenii ar trebui să le pună în practică pentru a ajunge la mântuire: despre milă și despre cine este aproapele. „Un samaritean sosește/ Mai târziu – și când zărește/ Pe rănit în cale, jos,/ Se apropie milos,/ untdelemn pe răni îi pică,/ Sus pe-asinu-i îl ridică,/ La un han îl duce-ndată,/ Ca și pe un frate-l cată.” (*Pilda samariteanului milostiv*), despre omul rătăcit care se întoarce către cele sfinte „Astfel și-ntre îngeri, sus,/ Bucurie de nespus/ Este pentr-un suflet rău/ Ce s-a-ntors la Dumnezeu” (*Pilda cu oaia rătăcită și cu drabma pierdută*), „Tată scump, greșit-am rău/ Ție și lui Dumnezeu!/ Vrednic nu-s, cât mai trăiesc,/ Fiul tău să mă numesc!” (*Pilda fiului risipitor*), despre veghea permanentă pentru că nu se știe când va trebui să se dea seama de cele făcute „Viu de-atâția ani pe-aci,/ Roade în smochin să cat;/ Până azi, roade nu mi-a dat./ Taie-l, ca să nu mai ție/ Geaba loc de-acum în vie!” (*Pilda smochinului neroditor*), „Privegheați dar pe-ntrecute;/ Ziua, ora, n-o știți bine/ Fiul omului când vine!” (*Pilda celor zece fecioare*), despre smerenie „Că smerit va fi oricine/ Se înalț-aici pe sine,/ Toți câți pe pă-mânt, aici,/ Se smeresc, nălțați vor fi!” (*Pilda vameșului și a fariseului*), despre credincioșie și necredincioșie „Bine, rob bun, credincios,/ Zise Domnul bucuros./ Pus peste puține fuși,/ Peste multe-i fi de-acuș!/ Vino, parte și tu ia/ De-azi la bucuria mea” (*Pilda talanților*).

Stihurile poetului ardelean păstrează o întreagă învățătură despre Domnul nostru Iisus Hristos, „în umbra cuvintelor se poate întrezări teologia poetului care-l prezintă pe păstor mai întâi ca învățător, «Zis-a-nvățătorul sfânt» adică așa precum este El veșnic, Cuvântul ipostatic în care au fost așezate toate cuvintele vii și cuvintele vorbitoare mai înainte de a fi ele obiectiv create în lume”⁹.

Petre Dulfu versifică și cuvintele din Ioan 10, 11-16 „Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun Își pune sufletul pentru oile Sale. Dar cel plătit și cel care nu este păstor și cel ce nu este stăpân al oilor vede lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le risipește. Iar cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi. Eu sunt Păstorul cel bun și Mi le cunosc pe ale Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu Îl cunosc pe Tatăl. Și sufletul Mi-l pun pentru oi. Am și alte oi, care

9 Ștefan Pomian, „Pentru un poet în sărbătoare”, în *Buletin semestrial*, BIBLIOTHECA SEPTENTRIONALIS, an XIII, nr. 1 (26), 2006, p. 22.

nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc; și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor”. Domnul Iisus Hristos, Pedagogul divin, s-a folosit de imaginea păstorului și a oilor pentru ca mulțimile să înțeleagă scopul mesianicei misiuni a Fiului lui Dumnezeu. Adevăratul păstor este definit de dragostea față de turma pe care o păstorește, de aproapele. Acesta se deosebește de cei falși, care par doar preocupați de problemele și greutățile celor din jur și la primul pericol îi părăsește: „Iară cel tocmit cu plată/ Fuge când vreun lup se-arată;/ Turma, lupilor o lasă./ Nu-i a lui... puțin îi pasă!”. Păstorul cel bun își va pune sufletul pentru oi, nu va încerca să se sustragă de responsabilitatea păstoririi lor. „- Eu păstorul cel bun sunt./ Un păstor bun strajă stă,/ Viața pentru oi și-o dă”. Hristos din marea Lui iubire pentru oameni și din smerenie se jertfește pentru noi, ca noi să ne putem mântui. El merge în fața turmei, iar oile, cunoscându-I glasul, Îl urmează: „Oile-mi cunosc eu bine,/ Dânsule mă știi pe mine/ Cum mă știe Tatăl meu/ Și cum știi pe Tatăl, eu!/ Sunt, vă zic, păstorul bun;/ Viața pentru oi mi-o pun!”. Păstorul cel bun cunoaște și o altă categorie, care din ignoranță nu face parte din turmă, dar care se va întoarce datorită Cuvântului și a dragostei: „Am și alte oi, departe,/ Ce din turmă nu fac parte./ Aduna-le-voi aci,/ Glasul meu vor auzi,/ Și-o să fie-n viitor/ Doar o turmă și-un păstor” (*Păstorul cel bun*).

Stihuitorul ardelean, în *Cuvântarea de pe munte*, urmărește cu mare acribie cele consemnate de evanghelistul Matei în capitolele 5-7. Iisus Hristos le dă Apostolilor și celor care I-au urmat învățături adânci, ce reprezintă nucleul învățăturii Lui. Cel mai lung discurs al Domnului Hristos a fost cel cunoscut sub numele de „predica de pe munte”, în care vorbește despre adevărata fericire. Aceasta nu constă în lucruri materiale, ci spirituale care duc spre desăvârșire: „Își deschise cu blândețe/ Gura sfântă, să-i învețe./ Și le zice: – Fericți/ Cei sărmani și umiliți,/ Că a lor pentru vecie/ E Cereasca-mpărăție”, „Fericți cei fometoși,/ Cei neconțin setoși/ De dreptate-n viața lor,/ Că ei sătura-se-vor./ Fericți vor fi odată/ Cei cu inimă curată;/ Sus în ceruri ei mereu/ Vor vedea pe Dumnezeu” etc. Tot în această predică Mântuitorul le vorbește despre faptul că El a venit să îndrepte și să împlinească Lecea Veche. „- N-am venit, amin vă zic,/ Legea din bătrâni s-o stric,/ Ci s-o-ndrept și s-o-implinesc/ Fui trimis de Cel Ceresc”, despre iubirea vrăjmașului „Zic: Iubiți chiar pe vrășmași;/ Binecuvântați, frățește,/ Pe cine v-afurisește;/ Faceți bine-acelui care/ Pe voi ură-n suflet are;/ Vă rugați lui Dumnezeu/ Pentru cei vă fac rău,/ Spre-a putea să fiți odată/

Fiii bunului meu Tată”, despre milostenie „Bine vrei să făptuiești?/ Fugi de ochii omenеști./ Prin piețe, fapta ta/ Lasă, n-o mai trâmбиța”, despre post „Când postești, la fel fă, iară/ Nu mai trâmбиța prin țară”, despre rugăciune „Nici când rogi pe Cel Preadarnic,/ Să nu fii ca un fățarnic/ Ce se roagă prin cetate,/ Lumii vrând să se arate”. Îi învață și cum să se roage, dându-le Rugăciunea Domnească: „- Când vă rugați,/ Astfel voi să cuvântați:/ Și cu glas răspicat,/ Tatăl nostru i-a-nvățat/ (Ruga ce, pân-azi, de-atunci,/ Și bătrâni o zic și prunci)” (*Cum să ne rugăm*).

Iisus îndeamnă mulțimea să pună în practică cuvintele Lui și să fie ca înțeleptul om, care și-a construit casa pe stâncă: „Cel ce-aude glasul meu/ Și-mplinește ce spun eu,/ Neieșind din drumul drept,/ Seamănă cu un înțelept/ Care casa și-a zidit/ Pe o stâncă/.../ Dar ea locului rămas-a,/ Fără a fi măcar clintită,/ Căci pe piatră-a fost clădită”. La toate cele spuse de Învățător mulțimea a rămas impresionată, deoarece El îi învăța ca Unul ce avea putere și nu precum îi învăța cărturarii și fariseii: „Iar când a sfârșit Iisus/ Cele ce avea de spus,/ Sta poporul în uimire,/ Subjugat de-a lui vorbire”. Cei care vor urma învățătura Lui vor înlocui în sufletul lor mândria, indiferența, răzbunarea, lăcomia cu smerenia, altruismul, blândețea, milostenia. Cu alte cuvinte, cel ce se înconjoară de virtuți are siguranța dobândirii fericii veșnice în Împărăția cerurilor.

Volumul are drept suport Evanghelile după Luca, Matei, Marcu și Ioan, lucru ce-l putem sesiza din titlurile poeziilor care reflectă anumite capitole din aceste cărți. Petre Dulfu nu face comentarii, ci versifică cu fidelitate conținuturile evanghelice fără a le îmbrăca în idei proprii.

Impactul pe care l-a avut volumul a fost semnalat în paginile revistei „Convorbiri literare”: „chiar cititorul matur e surprins de noutatea lucrului, și întreaga dramă a vieții lui Iisus se înfățișează în chip cu mult mai atrăgător. Lucrarea va avea un efect bine-făcător asupra publicului căruia i se adresează”¹⁰.

Putem spune că, prin acest volum, Petre Dulfu a urmărit să dea veșmânt nou versetelor evanghelice fără a modifica esența, făcându-le ușor accesibile și ușor de reținut astfel încât să devină un sprijin pentru cititori. Iar nouă, celor de astăzi, ne revine misiunea de a face cunoscut Cuvântul

10 „Convorbiri literare” apud M. Bălaj, *Petre Dulfu – poet militant pentru propășirea social-culturală a sateanului român pentru unitatea națională, studii și articole*, vol II, *Studii de științe filologice*, Filiala Baia Mare, 1973, p. 69.

lui Dumnezeu și prin astfel de texte pe care să le readucem la lumină¹¹ și în mediul digital.

Bibliografie:

Texte suport:

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1988.
- DULFU, Petre, *Iisus Mântuitorul*, București, Editura Garamond, 2001.

Critică:

- BĂLAJ, M., *Petre Dulfu – poet militant pentru propășirea social-culturală a săteanului român pentru unitatea națională, studii și articole*, vol II, *Studii de științe filologice*, Filiala Baia Mare, 1973, pp. 68-72.
- BILȚIU, Maria, „Scriitorul Petre Dulfu și influența literaturii populare asupra operei sale”, în *Memoria Ethnologica*, jul/dec2022, Issue 84/85, p. 80-85.
- CHEVALIER, Jean; GHEERBRANT, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. 2 E-O, București, Editura Artemis, 1993.
- DAROȘI, Mircea, „Petre Dulfu – un poet mereu actual”, în *Revista Luceafărul*, Anul XIII, Nr.3 (147), Martie 2021, <https://luceafarul.net/165-de-ani-petre-dulfu-un-poet-mereu-actual>.
- FLOREA, Delia, „Poezia de inspirație religioasă a lui Petre Dulfu”, în *Buletin semestrial*, BIBLIOTHECA SEPTENTRIONALIS, an XIII, nr. 1 (26), 2006, p. 20-21.
- GÂRBOVICEANU, P., apud <https://dosaresecrete.ro/petre-dulfu-si-personajele-copilariei-pacala-tandala-si-gruie-al-lui-novac/>
- <https://www.scribd.com/book/503600898/Ispravile-lui-Păcală>
- PERROT, Charles, *Jésus*, Paris, Ed. PUF, 1998.
- POMIAN, Ștefan, „Pentru un poet în sărbătoare”, în *Buletin semestrial*, BIBLIOTHECA SEPTENTRIONALIS, an XIII, nr. 1 (26), 2006, p. 22-23.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp.201-215.

---

11 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp.201-215.

- ♦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Current Values of Education and Culture", în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.
- ♦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Valences of Education", în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.